

Harangszó

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2013. OKTÓBER XXIV. ÉVFOLYAM 20. SZÁM

Reformáció – Isten ajándéka

„Reformációra nem az istentelnek van szüksége, hanem a hívőnek.” (kép: Műemlékem.hu)

ApCsel 19,18-20

Pál apostol Efézusba érkezik, huzamosabb ideig ott marad, hirdelve Krisztus evangéliumát. Ottléte alatt jelek és csodák történnek, betegek gyógyulnak meg, megszállottak szabadulnak meg. Néhányan megpróbálják leutánozni Pál gyógyításait, Jézus nevére hivatkozva ördögöket űznének. De amíg Pál hittel ejti ki Krisztus nevét, ezek a szélhámosok csak üres hókuszpókusznak használják a szent nevet. Nem is járnak sikerrel, sőt a megszállott rájuk ugrik és megsebesíti őket. Félelem támad az efézusiak között, többen bevallják, hogy ők is próbálkoztak ilyesmivel, összegyűjtik okkult könyveiket és elégetik azokat. Biblián kívüli források is megemlítik, hogy Efézusban nagy divat volt a mágia gyakorlása, ráolvasásokkal és más babonásokkal foglalkoztak. Pál apostol igehirdetése és tevékenysége alatt rá kell döbbenjenek, hogy ez nem csupán hasztalan, de ártalmas. Komoly döntés születik: elégetik a varázskönyveiket, az ige szerint 50 000 ezüst értékben.

A 18. vers szerint a hívők közül is sokan eljöttek és megvallották ilyenféle mesterkedéseiket. Nem furcsa, hogy a hívők, akik hittek Krisztusban ugyanúgy belemerültek üres hókuszpókuszokba, babonásokba, Jézus nevét varázsszerek használva? A reformáció ünnepe van. Hadd mondjuk ki azt, hogy reformációra nem az istentelnek van szüksége, hanem a hívőnek. Aki Krisztus mellett még valamit megtűr, aki az igaz hittől eltérőt is gyakorol, vagy éppen belekővesedett egyfajta vallásosságba, ajkával talán tiszteli Istent, de szíve távol van tőle. Hadd kérdezzem meg: mi az, amit keresztyén emberként megengedsz magadnak, jöllehet Krisztus nem engedi azt? Mi az, amit be kellene valljal, és remélem, egy csendes imában valóban elmondod Istennek most? Mi férközött az életedbe Krisztus mellé? Egy kis babonáság: jaj, kukorékolt a tyúkom, tűzzel álmodtam, rosszat jelent? Belefér a mértéktelen szórakozás, belefér a rágalmozás?

Reformációra a hívőnek van szüksége, aki éli a maga vallásos életét, tud Krisztusról, hisz is benne valamilyen formában, de közben megalkuszik a Krisztus-ellenességgel is. Annak a hívőnek, aki vallja a bűnbocsánatot, de ő nem akar megbocsátani, vallja, hogy

LOVÁSZ ISTVÁN

FOLYTATÁSA A 6. OLDALON

HETEDIK KÜRTSZÓ

Reformátusnak lenni

Mit jelent reformátusnak lenni a Belényesi-medencében, egy ortodox tenger kellős közepén? Valami különös tartást és konok makacsságot, valami olyan alázatos kiállást hitemért, amely kiállásban azért tiszteltem a más felekezethez, más nemzethez tartozókat is.

Valami velem született öntudatot, amely nem engedi eldobnom azt a hitet, amely sokszor harsány és élénk színekkel, máskor búvópatakként, de mégis meghatározza életemet lelkészként, férjként, szülőként, emberként itt, közel az éghez és közel a földhöz, itt a szülőföldön lapályok, dombok, hegyek, források, patakok és folyók ölelésében.

Mit jelent reformátusnak lenni konfirmációra készülve? Évről-évre tapasztalom, hogy ilyenkor egy egész közösség fog össze az ifjú konfirmandusokért. Nincs olyan ház, amelyből ne kerülne egy csokor virág a templom feldíszítésére. Ilyenkor azt érzem, jó reformátusnak lenni. Ilyenkor jó látni azt, hogyan munkálkodik Isten életünkben, hogyan kovácsol egymásra figyelő közösséggé bennünket.

És mit jelent reformátusnak lenni, amikor ott állanak velem szemben egy modern korban élő, és mégis évszázados viseletbe öltözött fiatalok? Valami olyat, amit csak az „*ecclesia semper reformanda est*” érzése adhat. Mert jelent egy szív mélyén megbújó félelmet is, hogyan tudom az ő nyelvükre, az ő gondolataikhoz mérve lefordítani azt, hogy jó reformátusnak lenni, hogy jó ismerni Istennek Krisztusban megjelent kegyelmét, hogy Ő Lelkével kész segíteni, erősíteni minket, hogy megállhassunk előtte és kiállhassunk mellette, hogy Ő szeret, és ez valami komoly és élő valóság mindannyiunknak.

Számomra református hitem mindenekelött ezt az élő kapcsolatot jelenti a kegyelem Urával, aki „múltamat” megbocsátja, jelenemet kezében tartja, jövőmet pedig szeretetével formálja.

SAKÁCS ZOLTÁN

A Lélek csendje /2. Lelkészfoci: Bihar az élen /4. Misztótfalusi Kis Miklós /5.

A Lélek csendje

„Talán nagyobb vagy te atyánknál, Jákóbnál, aki ezt a kutat adta nekünk, és aki maga is ebből ivott, sőt fiai és jószágai is?” (Jn 4,12)

A samáriai asszonnyal nem általános, megszokott események történnek, hanem rendkívüli, eddig meg nem tapasztalt dolgokkal szembesül. Az örömhír ahhoz a férfihoz kötődik, akiből valami több, természetfeletti erő sugárzik, aki nagyobbak tűnik, mint akár Jákób, akár József, vagy bármely más ősatya. Önkéntelenül is azt mondja: „Talán nagyobb vagy te atyánknál, Jákóbnál?” E találkozásig ez az asszony nem hitte, hogy Jákóbnál is lenne külön, nagyobb Istentől kiválasztott ember.

Testvérem, te is, míg nem találkozol Jézussal, míg nem iszol az örök élet vízből, nem tudod igazán átérezni, elhinni, tapasztalni, hogy valóban Ő a legnagyobb. Ám, mikor a samáriai asszonyhoz hasonlóan része leszel e találkozásnak, kezded felismerni, hogy Krisztus nagyobb az általunk legnagyobbra becsült személynél is.

Áldjad Istent a felismerésért, azért, hogy Krisztusban fedezed fel és találd meg a legtöbbet az életben! Az örök élet vízből merítve tanulod meg helyesen értékelni, megbecsülni Jézust, de hozzá mérten Jákóbot és a mai Jákóbot is.

„... mert öt férjed volt, és akivel most élsz, nem férjed: ebben igazat mondtál.” (Jn 4,18)

Jézus idejében is éltek vadházasságban, és voltak „férfi faló”, „férfit fogyasztó” nők, illetve „feleségtipró” férfiak. Ez a névtelen samáriai asszony sem élt a vallásos előírások szerint, sőt hitetlenül is nemcsak jelenlegi, de valószínű, az addigi „törvényesen” férjnek mondott férfiakkal is.

Hogyan szólhat egyáltalán Jézus egy ilyen romlott nőhöz? Miért épp neki ajánlja fel az örök élet élő vizét? Nem lett volna rendesebb asszony, aki ebben részesülhetne?

Testvérem, te mit gondolsz a napjainkban is csak élettársi viszonyban élőkről? Te kikerülnéd a hatodikát is kipróbálót? Mit mondanál neki?

Jézus keresi a találkozást ezzel a bűnös asszonnyal, elbeszélget vele, nem vonja meg magát tőle, kegyelmét sem ettől a bűnben élőttől. Jézus úgy kínálja az örök élet vizét, hogy először nem ostoroz a bűnökért, hanem csak egyszerűen felkínálja a bocsánatot. Jézus ezzel nem tette olcsóvá és természetessé a kegyelmet, hiszen jelezte, hogy ismeri az asszony életét, mindent tud róla. Előtárta amaz hitetlenségét, és úgy adott az örök élet vízből, hogy az asszony bűnbánattal meríthesse belőle, és többé ne érezze a lelki szomjúságot és irt.

Lásd, téged sem kerül ki Jézus, neked is kínálja az élő vizet, amit te csak szintén, lelki rútságodat el nem takarva fogadhatod el!

„A reformáció meghatározó hitünk és erkölcsi életünk megélése szempontjából”

„Jézus ezt mondta nekik: az én eledelem az, hogy teljesítem annak akaratát, aki elküldött engem, és bevégezzem az ő munkáját.” (Jn 4,34)

Gyakran hangoztatjuk, hogy lelki táplálékunk Isten Igéje, Jézus szavai. Gondolkodtál-e már azon testvérem, hogy Jézus lelkének mi volt az eledele, a kenyere?

Maga Jézus válaszol ígünkben erre a kérdésre. Neki az nyújtott lelki erőt, táplálékot, hogy teljesítette az Atya akaratát, és befejezte azt a munkát, amit Atyja rábízott. Az volt az Ő erőforrása, hogy cselekedte Isten akaratát. Az is az Atya akaratának teljesítése volt, hogy megmentette a samáriai bűnös asszonyt az örök élet számára. Ez új erőt adott lelkének. Jézus lelke is attól gyarapodott – látjuk ebben a történetben –, hogy teljesítette a rábízott szolgálatot, teljesítette Isten akaratát. Jézus lelki eledele Isten akaratának betöltése volt.

Testvérem, te vágysz-e Jézus eledeleire? Cselekedd az Istentől rád bízott feladatot, szolgálatot, és akkor megelégtetsz, meg-erősödsz.

SZÁMADÓ ERNŐ

Négyszáz év

Négyszáz éve fenn ragyog a csillag
Mihályfalva öreg templomán,
És még most sem halványabb a fénye
Annyi harcos esztendő után.
Négyszáz év és az öreg falak közt
Míntha most is zúgna, zengne.
A hitvalló gályarabok ajkán
Sion küzdő bizó éneke.

Négyszáz éve küzdünk a viharral
S hogy megoagyunk, százsorszent
csoda,

Hányódhat az Úristen hajója,
Hisszük: el nem merülhet soha.
Jézus Krisztus ül velünk a bárkán,
Kinek Isten hatalmat adott,
Parancsol a szélnek és viharoknak
És elülnek a dübörgő habok.

Ne reszkessen szíved Isten népe,
Meg ne rendülj maroknyi sereg,
Istenednek úgy tetszett, hogy szíved
Ezer vésszel így próbálja meg,
Akit szeret megbünteti, százszor,
Míg fiává fogadja az Úr,
Hogy lelkét magához öljelje
A tündöklő csillagos azíur.

Erre tanít minket a négyszáz év,
S bárha szíveink könnyel van tele,
Felénk ragyog két lobogó fárosz,
Ágoston és Calvin szelleme.
Megindulhat az ég, meg a föld is
Reánk törhet a pokol hada,
Vezet minket tűzön vízen által
Jézus Krisztus örök csillaga.

Erős várunk nekünk az Úristen,
És örökké megáll az Ige,
Amit Isten hatalma emelt fel
Emberkéz nem döntheti le.
Már eleve úgy rendeltetett, hogy
Bajban nőjön nagygyá életünk,
És ha mindent elvesztünk a földön:
A mennyország megmarad nekünk.

Itt áll köztünk most is Luther Márton,
Az Írásra ráteszi kezét,
Aki ránéz annak szíveben
Nincs félelem, nincs többé sötét,
Ajkárol az ősi Ige zendül,
Mint egy zúgó, roppant orgona,
Halljátok meg, ilyen szóla Jézus:
„Ki bennem hisz, nem hal meg soha!”

SZILÁGYBALLAI IDŐUTAZÓK

Mennyországba vivő útjelzések

A bibliai történetek útjelző tábláit követték a szilágyballai bibliahét résztvevői

Sok-sok kis utas érkezett a szilágyballai református parókia udvarára augusztus 19-25. között. Dél előtt a kicsiny óvodások és az I-IV. osztályosok csoportja, délután pedig az V-VII. osztályosok vettek részt azon az utazáson, amelyen nemcsak térben, de időben is együtt mentünk Kíváncsi Pétrával.

Isten gyermekeiként közös az úti célunk: a Mennyország. De hol van ez az ország? Létezik-e olyan térkép vagy valamiféle navigáció, amely oda elvezet bennünket? Az idei Vakációs bibliahét anyaga megvilágosította előttünk az utat. A bibliai történeteken keresztül megmutatta nekünk azokat az útjelző táblákat, amelyeket feltétlenül figyelembe kell vennünk, ha utunk végén Isten országának a lakói szeretnénk lenni.

Jónás próféta az engedelmségre figyelmeztetett minket. Zákeustól azt tanul meg, hogy mindenkor legyünk becsületesek. A gonosz szolga példázatán keresztül maga Jézus intett arra, hogy bocsássunk meg egymásnak, mert Isten is megbocsát nekünk. A negyedik napon az üres sírnál álló Magdalai Mária Jézus igazi, irántunk tanúsított szeretetére mutatott rá, és együtt arra hívta fel a figyelmünket, hogy vinnünk kell az örömhírt: A sír üres, Jézus él! Az ötödik napon pedig, bár Kíváncsi Pétrát a múltba kísértük, mégis a jövőbe tekinthetünk. János apostol betekintést adott nekünk abba az országba, amely felé haladunk, és megerősítette bennünk: akarjunk a Mennyország lakosai lenni!

A hatodik napon kincskeresésre invitáltuk a gyerekeket, akik csoportokra osztva a kincskereső út, különböző állomásainál gyakorlatba ültethették a hét folyamán tanultakat. A falu utcáin találkozó emberek már ekkor továbbadták a jó hírt egy-

gy aranymondás elmondásával, ének eléneklésével, igeversék felolvasásával, engedelmeskedve azoknak a parancsoknak, amelyeket az állomások őröitől kaptak. De becsületességéből is vizsgáznunk kellett, illetve eleget tenni az elégedetlen vámszedő követeléseinek.

Az utolsó napon, vasárnap már csak az volt hátra, hogy számot adjunk a gyülekezetnek is mindarról, amit a héten tanultunk, és bemutassuk a kézimunkákat. A délutáni istentisztelet keretében erre került sor, a bibliahét alatt készült fényképek kivételével együtt.

A hét során mindvégig a gyülekezet lelkes ifjúsági csapata állt mögöttünk, akik már előzetesen is készülve részt vettek a történetek bemutatásában, aranymondások tanításában, játékok vezetésében, mindemellett imádsággal kísérték az egész hetet. Nagy szükség volt a segítségükre, hiszen naponta 100 fölött volt a gyermekek száma. A lélek táplálása mellett a test táplálásában sem volt hiány: naponta érkezett valamilyen finomság a szülők részéről a gyermekek nagy örömeire.

Végezetül a résztvevő gyermekek szavait szeretném idézni. „Sokat tanultam az Úr Jézusról. Hasznos igeverseket és énekeket tanultunk, amelyekkel Istent és az Ő Fiát dicsőíthetjük. Nagyon várom a következő bibliahetet.” (Bálint Emilia) „Sok szép történetet, éneket tanultunk, kézimunkákat készítettünk, játszottunk. Minden nap tanultunk aranymondást, amelyek közül egy mélyen a szívembe vésődött: Boldog mindenki, aki az Urat féli, és az Ő útjain jár. (Zsolt 128,1)” (Mátis Antónia)

Református tanévkezdés

Az idei siralmas érettségi eredmények újfent bebizonyították, hogy hátrányosan érinti a kisebbségi tanulókat az államnyelv oktatása – hangoztatta Csúry István püspök a Királyhágómelléki Egyházkerület tanévnyitó sajtótájékoztatóján, a nagyváradai Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium bentlakásában. A helyzet orvoslása érdekében az Országos Diszkriminációellenes Tanácshoz fordul panaszával az Egyházkerület. Mint mondta: bár a romániai tanügyi törvénybe már belefoglalták a kisebbségi nyelv tanításának a kérdését, viszont nincs meg ennek a metodikája, vagy ha megvan, ezt nem alkalmazzák. Az Egyházkerület szakemberek bevonásával szeretné megfogalmazni álláspontját a kérdésben. A püspök az egyházi ingatlanok visszaszolgáltatása kapcsán elmondta: még mindig sok a bizonytalansági tényező, példaként a sepsiszentgyörgyi és a szatmárnémeti tanintézetek helyzetét említette, ezért az egyházkerület fel fogja szólítani a román kormányt, hogy ne akadályozza az egyházi ingatlanok restitúcióját.

A püspök hozzátette, a Lorántffy gimnáziumban szeretnék megalapozni az egyetemre készülő ifjak keresztyén hivatástudatát. Ennek során a humán osztályok tanulóit az értelmiségi szakmák felé szeretnék irányítani, míg a reál osztályok esetében nagyobb szerepet kap a számítógép-központú oktatás.

Pályázati pénzből újult meg a bentlakás (Kép: Erdon.ro)

A nagyváradai református gimnázium romokban visszkapott épületét a Nagyváradai Polgármesteri Hivatallal együttműködve egy uniós projekt keretében sikerült felújítani, melyet idén, újabb előrelépésként, a harminc diákot befogadó bentlakás felújítása követett, szintén pályázati forrásból. Ennek során, az egy hónapig tartó munkálatok alatt kívül-belül felújították az épületet, a parketták felcsiszolásától a tetőszerkezet tűzvédelméig, a szobák és a tanulótermek kifestésétől a fürdőszobák újraszempézéséig, a csapok cseréjétől a szellőzés megoldásáig – sorolta a megszépült bentlakáson végzett munkálatok részleteit Farkas Zsolt előadótanácsos. Zeffler Erika és Somogyi Erzsébet nevelőtanárok szép és tiszta bentlakásba várják az új tanévre a kollégistákat, melyre Isten áldását kéri az egyházkerület püspöke.

Lelkészfociban újra Bihar a bajnok

A Kárpát-medencei Lelkipásztori Focikupa szervezésében felgyorsultak az események. A tavaszi debreceni kiírást szeptember 13-án a kolozsvári torna követte, az Erdélyi Egyházkerület, a Kolozsvári és Kalotaszegi Egyházmegye valamint a tízenkét kolozsvári egyházközség szervezésében és támogatásával.

A kolozsvári Iuliu Hatieganu Sportparkban (régii nevén Babes Park) tartott megnyitón *Somogyi Botond* főszervező ismertette a játéknap tudnivalóit, majd *Bibza Gábor*, a Kolozsvári Egyházmegye esperese rövid nyitóáthitban emlékeztetett a Róm 9,16 alapján („Annakokáért tehát nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.”) arra, hogy a dicsőség Istené.

Csakúgy, mint egy évvel korábban a szalontai játéknapon, így Kolozsváron is csupán egy anyaországi csapat vett részt. Ugyanaz, mint 2012-ben is: a nyírségi. S ha már itt voltak, a harmadik helyig meg sem álltak. A résztvevő tíz csapat – a már említett egy anyaországi, három királyhágómelléki és hat erdélyi – két csoportban kezdte meg a négy közé jutásért vívott mérkőzéseket.

Az első csoportban a Maros meggyőző játékkal az első helyen jutott tovább. A második továbbjutó helyért a Bihar és az Udvarhely küzdelméből a partiumiak kerültek ki győztesen. Jó ellenfélnek bizonyult a kolozsvári teológia is, amely első alkalommal indított önálló csapatot. Soraikat tapasztalt focisták erősítették *Pásztori Kupán István* és *Sógor Árpád* személyében. Illedelmes vendéglátónak bizonyult a Kolozsvár csapata, vagy ahogy önmagukat túlzott sze-

rénységgel nevezték: „a csoport Andorrája”, hiszen ők mindenkit maguk elé engedtek. A második csoportban a Küküllő és a királyhágómelléki csapatok, a darázsszínű zilahiak és az Oranje színét viselő szatmáriak kemény küzdelemben adták meg magukat. Itt a Kolozsvár-Kalotaszeg közös csapata és a Nyírség jutott az elődöntőbe.

A négy között a Maros folytatta kiegyensúlyozott szereplését és átlépett a Nyírségen, míg a szervezésben elfáradt Kolozsvár-Kalotaszeg, némi meglepetésre, alulmaradt a bihariakkal szemben. A magyarországi ereje a kisdöntőre is elegendőnek bizonyult, a döntőben pedig nagy küzdelemben mentette döntetlenre a rendes játékidőt a Maros. A lelkesfoci küzdelmeiben harmadik büntetőpárbajukban is diadalmaskodtak a rutinos alföldiek, akik két éven belül másodjára hódították el az elsőséget. A győztes csapat tagjai: *Filep Attila-Csaba*, *Filep Ferenc Miklós*, *Szatmári Elemér*, *Fábián Tibor*, *Mikló István-Boldizsár*, *Forró Csaba*, *Pál László*, *Fazekas Ferenc-Sándor*, *Papp Csaba*, *Kovács Adalbert*.

A küzdelmeket ünnepélyes díjátadó követte a teológia dísztermében, majd a hagyományoknak megfelelően közös vacsorával zárult az együttlét. Illesse köszönet a gondos szervezőket, akik *Antal Csaba*, *Török Zoltán*, *Szabó Gerő* személyében kiváló játékezőkről gondoskodtak. A Kárpát-medencei Lelkipásztori Focikupa következő kiírást, a sorozatot 2011-ben újtárra indító Szabolcs-Szatmári Egyházmegye vállalta magára, 2014 tavaszára.

FÁBIÁN TIBOR

Két éven belül második alkalommal ért fel a csúcsra a Bihar Egyházmegye focicsapata. (Képek: Kiss Gábor)

Képes hírmondó

A szatmáriak küzdelme a vendéglátók ellenében. (Kép: Rác Ervin)

Nem volt könnyű túljárni Pásztori tanár úr eszén

Jöttek, láttak, mentek – a zilahiak jókedvét a kiesés sem törte le

A bihariak gólerős kántora

Szatmári Elemér csapatkapitány

Misztótfalusi Kis Miklós emlékezete

Az utókor megbecsülését jelzi, hogy a misztótfalusi önkormányzat post mortem díszpolgári címet adományozott a közelmúltban a város híres szülöttének: Misztótfalusi Kis Miklósnak. A tudós tipográfusról Ecsedi Árpád lelkipásztor írt dicsérőbeszédet, aki egyben a helyi református közösség nevében átvette a díszoklevelet.

„Hogy tsak egy hitván vas műves vagyok?

Papok jobbáknál jobbak vannak;

ilyen hitván vas műves pedig

nem tsak Kolozsvárrat, hanem egész Erdélyben;

nem hogy Erdélyben, de az egész Magyar

birodalomban; nem hogy ott, de

még az egész világon sintsen.”

(Misztótfalusi Kis Miklós: Mentség)

A XVI. században végbement reformáció nyomán az európai társadalomban kialakult a laikus értelmiség. A nyugat-európai protestáns egyetemek nemcsak klerikusokat neveltek, hanem világiakat is: orvosokat, diplomátákat, nyomdászokat, zenészeket, stb.

Ezek a változások a XVI–XVII. századi Erdélyországban sajátos módon érvényesülnek. A kitanult világiak száma jóval kevesebb, mint a protestáns egyházak papjai, akik egyre inkább beavatkoznak a társadalmi életbe. Az erdélyi nyomdászok, orvosok, diplomaták, zenészek hivatásuk mellett végzik egyházi tevékenységeiket is, és ezzel jelentős mértékben hozzájárulnak a kultúra és a tudomány fejlődéséhez.

Ezen értelmiségiek közé tartozik településünk szülötte, Misztótfalusi Kis Miklós. Középrangú családban született 1650-ben. Gyermekkorában Misztótfalu református lelkipásztora Horti István, aki korának kiemelkedő értelmiségije, aki holland egyetemen nevelkedett, híres szónokok és pedagógusok közelében, majd a nagybányai Schola Rivulina első rektora, a város lelkésze, és a későbbiekben erdélyi püspök. Horti István fedezte fel a tehetséges Kis Miklóst. 1662-ben Nagybánya szabad királyi város bírója Horti Istvánt bízta meg a Nagybányai Református Egyházközség vezetésével, aki magával hozza a 12 éves tehetséges gyermeket, és beiratja a Schola Rivulinába, Erdély egyik leghíresebb iskolájába. Ezen híres iskolában irodalmi és teológiai ismeretekre tesz szert. Horti István mindvégig Kis Miklós irányítója és védnöke marad. Az itthon eltöltött hús esztendő után, az ő életében is elkezdődik az arra a korra jellemző értelmiségi életvitel: a bolyongás, és nincs lehetősége soha többé hosszabb ideig hazatérni. 1670-ben a nagyenyedi Bethlen Gábor Főiskolai Kollégiumban találjuk, a fejedelemség leghíresebb intézményében. Hét esztendőt tölt el itt.

Az enyedi évek alatt alakult ki személyisége, világszemlélete és bátorsága. Elég erősnek érezte magát, hogy harcoljon élete céljainak eléréseért. Nagyenyeden ismerkedett meg a híres orvos, nyelvész és teológus Pápai Páriz Ferencsel, akihez életre szóló barátság kötötte. 1677-től a fogarasi iskolának lesz a rektora. Ebben az időszakban az erdélyi kollégiumok legjobb diákjai Németország, Hollandia híres egyetemein folytatják tanulmányaikat. Ennek eredménye, hogy a XVII. században az erdélyi lelkész-társadalom körülbelül 15 százaléka külföldi tanulmányokkal is büszkélkedhetett. Ilyen magas soha nem volt a külföldön tanult értelmiségiek aránya. Misztótfalusi Kis Miklós is nagy dilemmával küzd, hogy mit tanuljon: teológiát vagy nyomdászatot. Horti István tanácsára a nyomdászat mellett döntött, hiszen ebben az időszakban az erdélyi reformátusságnak nem volt megfelelően képzett nyomdásza. A XVII. század második felében Németalföld volt az európai nyomdászat központja: itt találkozunk azokkal a híres nyomdász családokkal, akik nyomtatott betűk készítésére szakosodnak, pl. a Bleu vagy az Elzevir. Kis Miklós 1680 augusztusában gyalog, szekérral elindul Hollandiába, és októberben megérkezik. Amszterdamban megismerkedik a nyomdászat minden fortélyával. A nyomdászmun-ka legnehezebb, legtöbb szakértelmet, időt és türelmet igénylő részét, a betűmetszést sajátította el.

Érdeklődése, tehetsége, hozzáállása révén olyan anyagi hátteret teremt magának, hogy nem cserélne az itthoni nemességgel sem. 12 nemzet részére készít nyomtatott ABC-t. Betűmetszésre kéri fel Anglia, Svédország, Németország, Örményország, Grúzia, Toszkána hercegsége, és maga a pápa is. Erdélyben kevés a Biblia ebben az időszakban, szeretnének Bibliát kiadni, de anyagi okok miatt akadozik kivitelezése. Kis Miklós eldönti, hogy saját költségén kiadja a Bibliát. Megengedheti magának, hisz olyan gazdag, hogy „talicskával tollják az aranyat” szállására. Áldozatot vállalva és fáradtságot nem ismerve, így jelenik meg 1685-ben Amszterdamban az „Aranyas Biblia”. 1689-ben indul haza Lengyelországon keresztül. Betűkészletének egy részét Anton Jansonnak hagyja, melyek rendkívül híressé válnak. A XX. század két híres történésze, Budai György és Henry Carter bebizonyították, hogy a Janson féle betűk Kis Miklós betűi.

1690-ben 1200 könyvével és nyomdai felszerelésével hazaérkezik, és Kolozsváron telepedik le, ahol újra kezdi a nyomtatást.

1691-ben feleségül veszi Székely Máriát, a bálványosváraljai molnár lányát, akitől négy gyermeke születik, de három gyermekorban meghal.

Gergely István: Misztótfalusi Kis Miklós

1694-ben elkészül Kolozsváron is az első könyve. Több mint száz könyvet nyomtatott idehaza: teológiai, jogi, irodalmi műveket és számos tankönyvet. Itthon nyomtatja szakácskönyvét is, mely híressé vált, és a budapesti Kossuth Kiadó 2002-ben újra kiadta.

Az 1697-es év fordulópontot jelentett életében. Döntenie kellett, hogy visszamegy Hollandiába, vagy itthon marad. Ő mégis maradt, és ez lett a végzete. Egyházpolitikai vita leple alatt megbúvó irigység és kicsinyesség áldozata lett. A támadások írott művekkel próbálta kivédeni. Így jelent meg még abban az évben az *Apologia Bibliorum*, melyet latinul írt az előkelő rendeknek, de egy évvel később, 1698-ban *Mentség* címen magyarul is megjelent.

Élete utolsó három esztendejében egy agyvérzés következményeként ágyban fekvő betegként irányította nyomdáját. Székely Mária végig hűséges felesége, segítőtársa marad.

1702. március 2-án halt meg Kolozsváron.

2002-ben, halálának 300. évfordulóján, a Romániai Református Egyház itt, Misztótfaluban egybegyűlt Zsinata érvénytelenítette a 300 évvel korábbi elmarasztaló zsinati határozatot, és rehabilitálta Kis Miklóst, ennek emlékéül egy kopjafát helyeztek el a templomkertbe.

A reneszánsz korának nagy alakjaira emlékeztető, sokoldalú, rendkívüli személyiség, betűművész, nyomdász, tudós, művelődéspolitikus, fordító és író egy személyben, akit a maga kora nem becsült, de mi, több mint 300 esztendő elteltével felnézünk rá.

Végzőként álljon itt sírfelirata:

*„Tótfalusi Miklós nyugoszik ez helybe:
Magyarország szülte, Erdély felnevelte,
Hollandia nagy dolgokra készítette,
De amint intézte, nem adta szerencse.
Monddjad, úton járó: Nyugodjék meg teste!
Búsult lelkének lett Isten békessége,
Idégensgünket az Isten ne nézze,
Támasszon hazánknak inkább mást helyette.”*
(Pápai Páriz Ferenc)

Mi szükséges a jó presbiteri munkához? (8.)

Presbiterképzés című rovatunk a presbiteri bibliaórák, presbiterképző találkozók témáihoz, valamint a presbiter egyéni önképzése számára és gyülekezetépítő szolgálatához kínál szempontokat, alapvetést.

3.3. Szeretetszolgálat, segítségnyújtás. Igazi közösségépítő munka. Nem elegendő hozzá az ismeret. Ezen a munkaterületen derül ki az, hogy milyen volt a presbiterválasztás. Milyen elvárásokat támasztott a közösség és a lelkész. Kinek mire van szüksége. Szeretetszolgálatot végezni nem lehet csupán az elméleti ismeretekre hagyatkozva; de még a gyakorlaton való szorgalmas részvétel sem. Különleges lelkületre van szükség. Igaz, nem kifejezetten a segítségnyújtás és a szeretetszolgálat direkt módon való végzéséről van itt szó. Nem azt kell feltételeznünk, hogy minden esetben maga a presbiter végzi el ezt a munkát, hiszen a gyülekezetben kialakult rend szerint megvannak az erre kijelölt és megfelelő személyek. A presbiternek észre kell vennie a szükséghelyzetet. Ehhez azonban különleges lelkületre van szüksége.

A rászorulóknak, a betegeknek a helyzetét nehéz észrevenni, mert a legtöbb esetben a család annyira diszkrétan kezeli az ügyet, hogy észre sem veszi a környezetet. Az érzékeny és receptív lelkületű presbiter azonban észreveszi és megteszi a legmegfelelőbb intézkedést. **HK 1., 104., 105.** Ezzel a kérdéssel szorosan összefügg a következő:

3.4. Önzetlenül szolgálni másokkal és másokkal, közösségben élni másokkal. Nagyon nehéz a közösségi élet. Gondoljunk csak azokra a helyzetekre, amikor mindenki mindenkiről mindent tud. Minden kifejezése, minden megnyilvánulása valamire emlékeztet. Ilyen helyzetben nehéz az együttműködés. Sok bölcsességre van szüksége mind a presbiternek, mind pedig a gyülekezet lelkészének azért, hogy ezeken az áldatlan helyzeteken túltegyék magukat, és kifejezetten a szolgálatra koncentrálnak.

Semmilyen feladatot nem lehet egyedül megoldani, és nem is akarja sem a lelkész, sem a presbiter, sem a diakónus, sem pedig a nőszövetség. Mindenki megvan a maga szolgálati területe, ahol olyan részfeladatokat oldanak meg, amelyek összességében jelenti a gyülekezeti munkát. Egyik részfeladat a másik nélkül nem valósulhat meg, illetve egyiknek a másik nélkül semmi értelme. Együtt alkotják az egészet, ezért csak közös munkában, békés együttműködésben valósíthatók meg. **HK 124., 126.**

3.5. Anyagi ügyek. Annak ellenére, hogy az egyházi törvények kimondják: a gyülekezet anyagi ügyeire a presbitériumnak van gondja, mégsem egyértelmű a dolog. Mindenki természetesnek veszi, hogy ez is a lel-

készre tartozik. Elvárják tőle, hogy az anyagiakról is ő gondoskodik.

Azt kell mindenekelőtt tudatosítani, hogy a gyülekezeti tagok adományai és az egyházfenntartói járuléka – annak ellenére, hogy papbérnek nevezik – nem csupán ezt a célt szolgálja. Amikor bárki adakozik, azzal a gyülekezet, az egyház mindennapi életéhez járul hozzá. Még akkor is, ha az adománya céladomány, aminek a rendelkezését ő maga szeretné megszabni. Erre pedig különösen oda kell figyelnie a presbitériumnak, mert nem valósítható meg minden az egyházban, és vannak bizonyos cselekmények, amelyeknek nincs itt semmi keresnivalójuk.

A templom és egyéb épületek gondozásában elsősorban annak kell látszania, hogy a gyülekezeti előljáró magának érzi azt. Ha ez nem történik meg, ha számára idegen, vagy közömbös a kérdés, akkor minden a lelkészre hárul. Ha a presbiter megérti azt, hogy a templom körüli fáradozás nem időpocsékolás, hanem megtisztelő feladat, akkor nagy gonddal vigyáz majd arra, amit elődei ráhagytak.

Ugyanide tartozik az egyházközség többi épülete is, úgymint a lelkészi lakás, esetleg a különálló lelkészi hivatal, gyülekezeti terem, és sok helyen az iskola vagy óvoda épülete is. Ezekre is féltő gonddal kell vigyázni a közösségnek, mert a jövő nemzedékek számára is ugyanolyan haszonnal bírnak majd, ha még meglesznek. **HK 103.**

Összefoglalásként. A presbiteri munka nem szabadidős program, nem plusz műszak, hanem felelősségteljes szolgálat, melyet csak együttesen lehet végezni. Nem könnyű, sőt nagyon nehéz, de nélküle ma nem lennének sem a Partiumban, sem Erdélyben református közösségek, élő, fejlődő gyülekezetek. Segítsük presbiter testvéreinket ebben az áldozatos munkában, hogy közös szolgálatunk eredményeként virágozzanak gyülekezeteink Isten dicsőségére. *(Vége)*

PÉTER CSABA

REFORMÁCIÓ – ISTEN...

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

„boldogok a szelídek”, de közben ököllel érvényesül, beszél a szeretetről, de közben Káinként ront a mai Ábelekre. Mi, akik igével élünk, akik olvassuk, hallgatjuk azt, ezt az igemagyarázatot is követjük, nekünk kell a reformáció. Ezért járulhatunk az úrvacsorához, hogy erősödjünk meg Krisztusban és távozzon életünkől minden oda nem illő, és maradjon csak Krisztus. Arra kérek, nevezd most nevének a felismert bűnt az életedben, ne általánosíts: „gyarló vagyok”, beszélj konkrétan. Istenem, hazudtam akkor, szégyelltem, tagadtalak, elfordítottam a fejem, süketnek tettem magam, jóllehet hallottam felebarátom sóháját... Valld meg mesterkedésedet, amivel magát Jézust bántottad meg.

Az igéből olvashattuk, hogy többen is elégették az okkult könyveiket. Tudatos szakítás ez a bűnnel. Meg kell ölni azt a bizonyos ömbert magunkban. Határozottan abba kell hagyni a képmutató életet. Tudatosan és határozottan állást kell foglalni: „Krisztusnak és Pilátusnak, / farizeusoknak és vámosoknak, / zsidóknak és rómaiaknak / egyformán szolgálni / nem lehet.” (Dsidá Jenő: Tekintet nélkül). Egy szívvel két Urat szeretni nem lehet. Ez áldozatot jelent, az áldozattal pedig együtt jár a fájdalom. Biztos volt, aki sajnálta elégetni a könyvét, de mégis megtette. Fáj, hogy megtartóztasd a nyelved, és ne vágj vissza, ha megvágna. Fáj felismerni magunkban a kivetnivalót, és fáj a lelki nagytakarítás. A reformáció márpedig takarítás is: nem seprem a szemetet a szőnyeg alá, nem rakosgatom ide vagy oda a kacatokat, hanem minden haszontalant és értelmetlen eltávolítok. Fáradság és fájdalom, de szabadságot hoz, Krisztus szabadságát. Efézusban megszabadultak a babona rabságából, neked is szabadulásra van szükséged. Lehet, nem babonától, nem ördögi praktikától terhes a lelked, de van, ami megnyomorít, van, ami kiszipolyoz, van, amitől úgy érzed, nem bírsz szabadulni. „Ha a Fiú megszabadít titeket, valósággal szabadok lesztek” (Jn 8,36) Krisztus át tudja rendezni életedet. Nem nélkülöd akarja ezt megtenni, nem erőszakkal fogja ezt megtenni, Ő indít téged erre, és adja az erejét.

A reformáció lehetősége nem bennünk van, Isten ajándéka ez. Efézusban Isten készítette őket erre a döntő lépésre. Az Úr készítette Jósias királyt az Ószövetségben, hogy hozzálasson templomot javíttatni és megtörténjen a lelki ébredés. Isten Lelke nyugtalanította a reformátorokat, Ő tette éhessé a szíveket az igére. Imádkozzunk a Szentlélekért, hogy mi is legyünk új teremtetések, hogy Isten nyissa meg szívünket a Krisztusban hívő élet gazdagságára, és adjon szent akaratot bűneinkkel való szakításra és odaforulást ahhoz, aki az út, az igazság és az élet. Ámen.

A reformáció művészeti emlékei

Reformáció és művészet sokak képzetében egymást kizáró fogalmak. Dísztelenség, fehérre meszelt falak, a szép tagadása, puritánság, amin valójában primitívséget értenek. Ezek a gondolatok kavarnak a fejekben, ha reformációról, vagy a reformált egyházakról hallanak. Nincs igazuk.

Az egyház megújítását 1517. október 31-én kezdeményezte Luther Márton, kiszegezett 95 vitatételével. Ezt nevezték el később reformációnak. Az egyház életének közepontjába a reformáció a Szentírást és annak magyarátát állította. Elutasította az egyházi szertartásokat, a templomok túlzott díszítését, mert a műélvezet elvonja a hívők figyelmét Isten beszédétől. Az evangélikus egyházban megmaradtak a festett templomok, az oltár – ha változott is jelentősen a funkciójuk. A reformátusok az oltárokat eltávolították a templomokból; külföldön a szobrokat és képeket is. Magyarországon az utóbbi kettőt nem mindenütt. A képeket majd csak a 17. század második felében és a 18. században meszelték le, nehogy visszavegye tőlük a katolikus egyház a templomot. Az úrasztali felszerelések, kancsók, kannák, kelyhek, poharak, tálak, tányérok, keresztelő-készletek, textíliák azonban bőven maradtak. A református egyházközségek nem csupán őrzik, hanem használják is őket. Jelentős teológiai szemléletváltást hozott viszont a hitújítás az úrasztali edények, keresztelési felszerelések anyagának megítélése terén. Korábban nemesféműből kellett készülniük, mert az méltó Istenhez. A reformáció a hétköznapi használatra szánt hasonló edények anyagát is jónak ítélte.

Megjelentek a református templomokban az ónból, rézből készült edények. Elkezdődött a cserépedények magasztos célú alkalmazása. Az úrasztali textíliák között

sok a reformáció századában is készült rezesszansz hímzésű terítő, kendő.

Könyvnyomtatás nélkül aligha lett volna reformáció. Magyarországon a 16. századtól 29 nyomda működött, 28 protestáns és egy katolikus. 1561 januárjában Huszár Gál nyomdász-reformátor menekült nyomdájával Kassáról Debrecenbe. Azonnal dolgozni kezdett. Művészi igényű könyvek hagyták el sajtóját. Távozása után is marad nyomda Debrecenben, amely fokozatosan nyomtatott. Az Alföldi Nyomda ennek az utódjának vallja magát.

CSOHÁNY JÁNOS

Tájkép a toronyból (kép: Diaszpóraalapítvány.ro)

LUKÁTSI VILMA

Búvópatak

Mivel azt mondta a Mester
Azon a lombsátor-ünnepen:
– „Jöjjetek,
aki hisz bennem, abból
élő víz folyamai ömlenek”
– az az élő víz ma is csörgedez
immár kétezer éven át
a Bibliát olvasók és élők
hitében.
– És mégis milyen szomjas a világ!
Mintha az a víz nem is folyna,
mintha útját elzárták volna
régen!

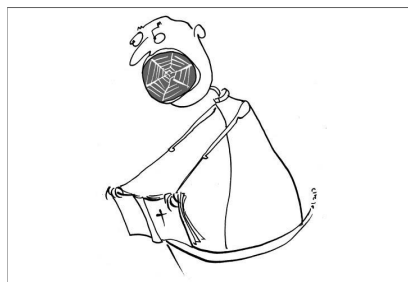
... alvó századok szivógdőrében
dobbant az élet jeleképpen:
„ketten vagy hárman az én nevemben”,
csak úgy titokban, ismeretlen...

Olyan volt, mint a búvópatak:
itt-ott fák gyökerét mosta,
vagy mohos boltkövek alatt
apadt-dagadt,
ahogy a szent forrás táplálta.
Ha valami az útját állta,
újra eltűnt a mélyben,
éjben.

De volt egy októberi hajnal,
amikor szikla-zúzó morajjal
lelte meg útját: felszínre tört...

És áldottabb lett akkor a Föld!

FIRKA

Pókháló Adorjáni László karikatúrája

Az élő és a halott egyház

Az élő egyházban sok „zajos” gyerek és fiatal van, –
a halott egyház tökéletesen csendes.

Az élő egyházban új utakat keresnek, –
a halott egyház soha nem változtat semmin.

Az élő egyház nagy álma az Isten Országa, –
a halott egyháznak rémálmai vannak.

Az élő egyház gyorsan növekszik, – így hát
nem emlékszik mindenki a másik
nevére, –
a halott egyházban hosszú időn át
változatlanok a nevek.

Az élő egyház bátorságra, előrehaladásra
hív, –
a halott egyház soha nem kockáztat
semmit.

Az élő egyház kötelessége a világmisszió, –
a halott egyház mindenét magának tartja meg.

Az élő egyház megbocsát és bocsánatért
könyörög, –
a halott egyház soha nem vét hibákat.

Az élő egyház felhasználja hagyományait
és lehetőségeit, hogy szolgálja az
embereket; –
a halott egyház az embereket használja fel
a hagyományok és lehetőségek
megőrzésére.

Az élő egyházban tizedet fizetők vannak, –
a halott egyházban csak borralalót adnak.

Az élő egyház látja a kihívásokat és az
alkalmakat, –
a halott egyház csak a problémákat és
veszélyeket látja.

Az élő egyháznak istentisztelete van, –
a halott egyháznak csak aggodalmai.

Az élő egyház evangelizál, –
a halott egyház megkövesedik.

(Forrás: Világháló)

✿ **HOL A HELYEM? – MEGHÍVÓ TENKEI IFJÚSÁGI HÉTVEGÉRE.** Október 18-20. között ifjúsági hétvégére várják a fiatalokat, a tenkei református gyülekezet és a Bihari Egyházmegye szervezésében. Előadók: *ifj. Berke Sándor, ifj. Csomós József, Pál László.* Fő témák: *Én és a világom; Az én helyem a világban; Egyedül vagy együtt?...; Megvan a helyem!* További felvilágosítás: 0259-310-299, 0742-014-371, berkesandor@gmail.com.

✿ **EGYHÁZI MÉDIA – ÚJSÁGÍRÓI SZEMSZÖGBŐL.** Az egyházi sajtóról esett szó a Bihari Egyházmegye Élesden tartott lelkesítő konferenciáján, szeptember 10-én. *Kiss Gábor*, az Agnus Rádió főszerkesztője terjedelmes címben foglalta össze mondandója lényegét: *Az egyházi média múltja, jelene és jövője, hibák és lehetőségek az egyházi médiában és kommunikációban.* Az előadó Gutenberg bibliakiadását, a tulajdonképpeni sajtó kezdeteként értékelte, illetve kiemelte a II. Vatikáni Zsinat tömegkommunikációval kapcsolatos állásfoglalását, mely rámutatott az emberek információhoz való jogára. A katolikus egyház minden lehetséges kommunikációs csatornát kihasznál az emberek eléréséhez – mondta a kolozsvári újságíró.

A rendszerváltás után református rádióműsorok, sajtókiadványok, majd saját rádió jelentette a Romániai Református Egyház médiatevékenységét. *Kiss Gábor* úgy véli, az egyházi műsorok mostanra kiszorultak a közszolgálati médiából, melyben Jézus nevének említése nélkül lehetne hatékonyan megszólítani az embereket. A jelent a világháló népszerűsége határozza meg, mely egyúttal a jövő helyszíne is. A rádió, a webtvé és az online-újság a jövő letéteményese – véli az előadó.

Szó esett a kerületi és egyházmegyei honlapokról is, melyek fő célja az egyházi témájú információk megszerzése, tallózása. Az egyházi lapok számára az előadó az egyik magyarországi egyházkerület negyedévente megjelenő lapját hozta fel követendő példaként, illetve azt is beharangozta, hogy a kolozsvári Üzenet hamarosan egy számra korlátozza jelenlegi havi két megjelenését.

F. T.

✿ **ÉP A TEST, HA ÉP A LÉLEK – KÉT-SZÁZ FIATAL A SPORTNAPON.** Sport-szerűségről, jókedvről, izgalmakról és frenetikus hangulatról szólt a Szatmárnémeti Református Gimnáziumban megrendezett egyházkerületi sportnap, ahol négy egyházmegye (Bihar, Szilágysomlyó, Érmellék és Szatmár) húsz gyülekezte képviseltette

Az egyik kis versenyző

magát. Immáron harmadjára szervezte meg a sporteseményt a KRISZ és a Szatmári Egyházmegye, *Ilonczai Zsombor* ifjúsági előadó vezérletével.

Kovács Sándor esperes nyitotta meg rendezvényt, szeretettel biztatva a fiatalokat annak a koronának az elnyerésére, amelyik hervadhatatlan és örök. A nyitóárhít után az iskolán belül több helyszínen el is indultak a küzdelmek. Nyolc sportágban is megmérethették magukat, valaki hójával találtatott, de volt, aki nyert: sakk, asztalitenisz, holland biliárd, kézilabda, kosárlabda, tollaslabda, 50 és 1000 méteres síkfutás próbálta meg a fiatalokat. A legnagyobb érdeklődéssel várt sportesemény nyilván a labdarúgás volt. Izgalmas mérkőzéseket láthatott az olykor „pokoli” hangulatot teremtő publikum.

Nagy köszönet a szervezőknek jár és a szárazberki nőszövetség tagjainak, akiknek a szeretettel elkészített töltelékes káposztái bizonyára sokat segítettek a diadalmas-kodóknak. Ép a test, ha ép a lélek!

RÁCZ ERVIN

✿ **KÜLHONI MAGYAR SAJTÓSZOLGÁLATOT (KMS) INDÍTOTT AZ MTVA.** A Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) mintegy 200 szervezetet keresett meg és kért fel a KMS-ben való részvételre. A lehetőséggel elő külhoni magyar önkormányzatok, civil és politikai szervezetek, egyházak – köztük a Királyhágómelléki Egyházkerület – és nemzetpolitikai szempontból kiemelt intézmények közleményeket tehetnek közzé a www.kms.mtva.hu honlapon. *Gászó L. Ferenc*, az MTVA vezérigazgató-helyettese elmondta, hogy a közlemények közül válogat a közmédia hírügynökségi, televíziós és rádiós területe, és információkat közzétesz híreibe, feldolgoz műsoraiban. (Az MTI nyomán)

✿ **ISMERETLEN LUTHER-JEGYZETEK TALÁLTAK.** *Luther Márton* egyházreformátor eddig ismeretlen jegyzeteire bukkantak a Wolfenbüttelben lévő Ágost Herceg Könyvtárban. *Ulrich Bubbenheimer* heidelbergi teológusprofesszor találta meg a reformátor jegyzeteit egy krónikáskönyv és egy latin nyelvű szépirodalmi könyv széllein. Ezek a teológus legrégebből fennmaradt kézírásos jegyzeteihez tartoznak – jelentette be a könyvtár. *Luther* kézírása számos írásból közismert, ezért semmi kétség nem fér ahhoz, hogy ezek az ő jegyzetei. A két nyomtatott mű együtt van a könyvtár egy gyűjteményes kötetében – mondta *Helwig Schmidt-Glitzner*, a könyvtár igazgatója. (mmo.hu)

✿ **SZERK. MEGJ.:** A bőség özönének is nevezhetjük az időszakonként előforduló anyagbőséget, ami miatt előfordul, hogy a szerkesztőségünkhöz beérkezett cikkek némi késéssel, szükséges rövidítéssel jelennek meg. Itt köszönjük meg szerzőink, kollégáinkat, levelezőink megértését, és további írásait is szeretettel várjuk.

GYÁSZJELENTÉS. Elhívó és megváltó Urunk akaratában megnyugodva adjuk tudtul a szomorú hírt, hogy szolgatársunk és testvérünk a Krisztusban,

GEDE MÁTYÁS,

a Székelyudvarhely-belvárosi Református Egyházközség lelkipásztora, életének 59. esztendejében, 2013. szeptember 14-én elhunyt. A temetési istentiszteletré 2013. szeptember 16-án került sor a Székelyudvarhely-belvárosi református templomban.

A Családnak és a Gyülekezetnek Isten igéjével kívánunk vigasztalást: „Mert tudom, kinek hittem, és bizonyos vagyok benne, hogy ő az én nála letett kincsemet meg tudja őrizni ama napra.” (2Tim 1,12)

A Székelyudvarhelyi Református Egyházmegye Elnöksége

IDÉZŐJEL

„A nyilvános köszönet példát is ad. Rossz példát is adhat és jót is. Ezért sem kellene félni a dicsérettől és végképp nem fukarkodni vele. Milyen sok embert motiválna újabb cselekedetekre. (...) A köszönőmhöz alázat is kell. A köszönőmben mindig benne van a másik elismerése. A másik felemelése. Ezért nehéz! Egyszerűség. Pár szó. Gesztus. Jel.”

BÖLCSFÖLDI ANDRÁS

Harangszó

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja

ISSN 1221 - 0323

Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lej.

Főszerkesztő: Fábrián Tibor. **Tördelőszerkesztő:** Petrikó Ildikó. **Korrektor:** Oroszi Kálmán. **Külmunkatársak:** Balázsné Kiss Csilla, Csohány János, Kupán Árpád, Lőrincz Lóránd-Péter, Orbán Levente, Tóth Zsigmond. **Szerkesztőség:** 410001 Nagyvárád, Moscovici (Szilágyi Dezső) u. 14. sz. Tel.: 0259-416067. E-mail: harangszo@yahoo.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, www.harangszo.blogspot.com. **Nyomda:** Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szent István Kertész Ábrahám Sajtóháza. **Felelős vezető:** Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkes hivatalkon keresztül történik. A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség álláspontját tükrözik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közzéje. Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.